

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק

בבית הדין הרבני האזורי תל אביב יפו
לפני כבוד הדיינים:

הרב אבירן יצחק הלוי – אב"ד, הרב רפאל י' בן שמעון, הרב מאיר כהנא

התובעת: [REDACTED] ת"ז [REDACTED] (ע"י ב"כ עו"ד בתיה כהנא דרור)
נגד
הנתבע: [REDACTED] ת"ז [REDACTED]

הנדון: גירושין

פסק דין

בפני ביה"ד תביעת האשה לגירושין.

בתביעתה הציגה האשה טענות אשר, לכאורה, יש בהן כדי לחייב את הבעל בגט.

הבעל לא התייצב לדיונים. טכנית לא ניתן להביא אותו באמצעות צו מעצר מפני שהוא מתגורר בחו"ל.

הבעל לא השיב לתביעה לגופו של עניין, אך שלח מסמכים באמצעות גורמים שאינם מייצגים אותו רשמית. במסמכים החתומים בידי עו"ד [REDACTED] [אשר הודיע כי הוא מייצג את הנתבע אך לא צירף ייפוי כח כדן], ביקש הבעל לכפור בסמכותו המקומית של ביה"ד, האחד בנימוק ההלכתי כי "התובע הולך אחר הנתבע" והשני מכוח אמנת האג, על פי החלטת בית משפט בבריסל כי עניינו של הילד יידון בבית משפט בבלגיה. ביה"ד דחה שתי טענות אלה בהחלטות מיום כ"א באב תשע"ז (13.08.17) בזו הלשון:

בהחלטה מיום י"ז בסיון תשע"ז (11.06.17) הורה ביה"ד לצדדים להגיש את סיכומיהם. מסיכומי התובעת עולים טיעונים אשר יש בהם, לכאורה, כדי לחייב את הנתבע במתן גט לתובעת. טרם מתן פסק הדין, ביה"ד רואה לנכון לדחות את טיעונו של הנתבע, ולתת לו הזדמנות אחרונה לפעול כפי שהורה לו ביה"ד.

בעניינה של הסמכות על פי דין תורה, כבר רבו פסקי הדין הקובעים כי מעמדם של בתיה"ד הרבניים בישראל בימינו הינו כמעמדו של "ביה"ד הגדול" שבימי הגמרא. ראו בעניין זה פסק דין מפורט של דייני ביה"ד הגדול, הרה"ג היישריק, הרה"ג אלמליח והרה"ג נהרי שליט"א, מיום י' בניסן תשע"ו (18.04.16) בתיק 1070300/3, ובמקורות הנזכרים שם.

בעניינה של אמנת האג ביה"ד מבהיר את הידוע לכל, כי אמנת האג עוסקת בילדים בלבד, ואין לכך כל קשר להליך הגירושין שבין האיש לאשתו, ולתביעת האשה לקבלת גטה לאלתר. כאן המקום לחזור ולהעיר לנתבע, כי טענות ומענות שיש לו באשר למקום חינוכו או לאופן חינוכו של הילד, אינם יכולים להוות הצדקה כלשהי לעיכוב הגט לאשתו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ביה"ד נותן לנתבע ארכה אחרונה של 21 יום מחתימת החלטה זו להגיש את סיכומיו לתיק ביה"ד, לחלופין להודיע על נכונותו להופיע בפני ביה"ד תוך ציון תאריך הגעתו לארץ, ולחלופין להודיע על נכונותו לסדר גט שליחות לאלתר ללא תנאי.

בהעדר תגובה יפסוק ביה"ד על פי המסמכים שבפניו, בהעדר הנתבע.

עוד טען עורך הדין הנ"ל, כי האשה ניהלה הליכים נגד הבעל בבית משפט בצרפת, ואף הוציאה כנגדו פסק דין במרמה. לטענתו, בנסיבות אלה דינה כמי שפנה לערכאות ש"אין נזקקין לתביעתו". ביה"ד מבהיר כי טענה זו אינה יכולה לשמש הצדקה, הלכתית או חוקית, לאי הופעה בביה"ד. חובתו של הנתבע להופיע בפני ביה"ד ולהשמיע את טענתו בפני ביה"ד ובפני התובעת, ורק אז יקבע ביה"ד האם להיזקק לתביעה או לא. במשנה תוקף אמורים הדברים כאשר התביעות אינן באותו עניין, זו בענייני רכוש וזו בענייני הגירושין. אם סבור הנתבע כי יש קשר בין התביעות לעניין דין זה, עליו מוטלת חובת ההוכחה.

במסמך נפרד הודיע הנתבע באמצעות רב הקהילה, הרב מנחם חדאד מן "הרבנות ובית הדין של קהילת מעיין חי" מבריסל, כי יאות לתת גט לאשתו אם הדיינים יבטיחו שילדם המשותף של הצדדים יקבל חינוך חרדי. למותר לציין כי ביה"ד אינו עוסק בענייניו של הילד, ובהעדר הסכמה אין ביה"ד נדרש לעניין.

ביום ח' בתשרי תשע"ח (28.09.17), אחר חלוף המועד שקבע ביה"ד בהחלטה הנ"ל, התקבל מסמך בכתב יד בחתימתו של הבעל, המודיע כי יאות לתת את הגט, אם תחזור בה האשה מכל דברי הבלע שכתבה נגדו בביה"ד ובכתי המשפט בבלגיה ובצרפת. הבעל חוזר גם על בקשתו להיות מעורב בחינוך התורני של הילד, אך בהודעתו זו לא ברור אם מדובר בהתנייה. כך או כך, אין בהודעה זו משום הבעת נכונות לסידור גט שליחות ללא תנאי, כפי שהציע ביה"ד לבעל בהחלטה הנ"ל.

לפיכך ביה"ד מקבל את התביעה, ופוסק כי הבעל חייב במתן גט לאשתו לאלתר. הצדדים פרודים למעלה משנה וחצי, שניהם אינם רוצים עוד זה בזה, מאיסותו של הבעל בעיני האשה ניכרת ומבוררת לביה"ד אף ללא הוכחת העובדות שבבסיסה, הבעל לא טרח להופיע ולטעון בפני ביה"ד על אף הזמן שניתן לו, והאשה רוצה לחיות בארץ בעוד שהבעל מעוניין להישאר בחו"ל.

בנסיבות אלה אין ביה"ד רואה צורך להאריך בנימוקים, וביה"ד קובע כי הבעל חייב לתת גט לאשתו לאלתר.

הרב מאיר כהנא - דיין

דעת הרב אבירן יצחק הלוי: מצטרף לכל הנ"ל ומוסיף:

באשר לטענתו המקדמית של הבעל כי על האשה לידון במקומו, מחמת ההלכה שפורשה ברמ"א חו"מ סי' י"ד סע' א', כי התובע הולך אחר הנתבע, הרי כבר החליט בית הדין לדחותה. כך הורו בפסקי דין רבניים כרך י"ב עמ' 149 ועמ' 152, פד"ר כרך י"ג עמ' 262-263, פד"ר כרך ט"ז עמ' 20, שורת הדין כרך ז' עמ' תס"ה-תס"ו. וכן בשו"ת ישכיל עבדי ח"ו חו"מ סי' א', בשו"ת אגרות משה חו"מ ח"ב סי' ט', בספר משפטי שאול סי' מב, ועוד ועוד. זו היא הלכה רווחת ברורה ומוסכמת.

ומכאן לגופה של תביעה:

הננו נעתרים לתביעת האשה ופוסקים כי הצדדים חייבים בגירושין.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

נימוקים

הצדדים נישאו בתאריך כ"ז סיון תשע"ד (25.6.2014). להם בן יחיד קטין. נישואיהם לא עלו יפה. התובעת טוענת כי במהלך שנות הנישואים סבלה מאלימות רבה, פיזית מילולית נפשית וכלכלית, ונזקקה לעיתים לברוח מהבית ולנוס על נפשה, לעיתים לשעות ולעיתים למספר ימים. עוד טענה כי הנתבע נהג פעמים רבות לשנות לשכרה, ואז נעשתה אלימותו רבה וקשה יותר. לכל עניין זה ראה בסיכומי באתר כח האשה ובנספחים שצורפו אליהם. בחודש טבת תשע"ו (דצמבר 2015) עלתה האשה להתגורר בישראל. הנתבע נשאר לגור בבלגיה. בני הזוג פרודים כעשרים ושנים חודשים.

א. הבעל מאוס על האשה בהחלט ובכירור, מעל לכל צל של ספק. בטענת מאיס עלי יש לצוות על גירושין, ורבים מאד הם הפוסקים שהורו אף לחייב בגט. ראה בדברי הראשל"צ הגר"ע יוסף זצ"ל בשו"ת יביע אומר ח"ג חאבה"ע סי' י"ח ובח"ח חאבה"ע סי' כ"ה. כך הורו בתי דינים רבים, ראה בפסקי דין רבניים כרך ב' עמ' 3 ואילך, שם עמ' 25, פד"ר ט"ו עמ' 145, בספר משפטי שאול סי' כ', וסיכום נוסף ראה בדברי הג"ר חגי איזירר שליט"א בשורת הדין כרך ב' עמ' ס"ד-קכ"ח, ועוד ועוד. וכיוצא בזה בספר עיונים במשפט לרב חיים שלמה שאנן בסי' נ"ו. אף הפוסקים הסבורים שאין לחייב את הבעל בגט כאשר האשה טוענת מאיס עלי, מכל מקום מודים הם שיש לצוות ולהטיל את ההרחקות שהנהיג רבינו תם, שביצוען המעשי היום הוא על ידי הטלת ההגבלות הקבועות בחוק בתי דין רבניים קיום פסקי דין של גירושין תשנ"ה (1995). כך בפסק דין הנ"ל.

ב. לאמיתו של דבר ברור שגם הבעל אינו מעוניין באשה ובמערכת נישואין מחייבת עמה. הדבר עולה משלושת מכתביו לבית הדין דנן, כפי שציינה לנכון באתר כוח האשה בסיף 67 לסיכומיה. כיון שאין האיש רוצה באשה, יש להחיל על הצדדים את הוראת רבינו ירוחם במישרים נתיב כ"ג חלק ח', כי שני בני הזוג המורדים זה בזה כופין אותם להתגרש. והוראתו כחיוב ואף ככפיה, היא מנהג פשוט וברור בבתי הדין הרבניים.

ג. הצדדים פרודים למעלה מי"ח חודשים. מפורסמת היא הוראת רבינו חיים פלאגי בשו"ת חיים ושלום ח"ב סי' קי"ב, ומנהג פשוט והוראה רווחת היא בבתי הדין הרבניים, שכאשר אין סיכוי שהזוג יחזור לחיים תקינים, וחלפו שמונה עשרה חודש והם פרודים, מצוה להשתדל בכל עוז לסדר להם גירושין, ראה פד"ר ז' עמ' 111-113, פד"ר י"א עמ' 362-364, פד"ר י"ב 199-203, פד"ר ט"ו עמ' 147 ועוד ועוד. על אחת כמה וכמה שאין אנו פוסקים בשלב זה לכופו לגרש, ואף לא לחייבו בדרך מאלצת ממש, אלא לחייבו ולצוותו על ידי הרחקות דרבינו תם, והברירה בידו.

ד. לבני הזוג בן אחד. הבעל טרם קיים מצות פריה ורביה, ועם אשה זו לעולם לא יקיים. אף זו סיבה כבדת משקל לחייבו להתגרש מהאשה. ראה בפסקי דין רבניים כרך ג' עמ' 16-18 ובפסקי דין רבניים כרך י"ב עמ' 341. ובמאמרו המסכם של כבוד הרב צבי שיינפלד שליט"א בספר שורת הדין כרך ו' עמ' רי"ז ובמקורות שצייין.

ה. האשה טענה שהבעל לא זן ולא פרנס, מה שמקים עילת חיוב גירושין. ראה בשו"ע אבה"ע סי' קנ"ד סעי' ג' ובנושאי כליו. וראה באורך במאמריהם המסכמים של הרב יגאל לור בספר שורת הדין כרך י"ד עמ' קנ"ז-קפ"ה, והרב דוד לבנון בספר שורת הדין כרך ט"ו עמ' רנ"ב-ש'.

ו. לטענת האשה הבעל נהג לשנות לשכרה פעמים רבות. טענה זו לא הוכחה, ונראה כי הבעל מכחיש אותה מכללא, במסגרת טענתו הכללית כי האשה מכתימה את שמו ללא הצדקה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

כאמור, על הבעל להתייצב בפני ביה"ד ולהכחיש בפירוש את טענת האשה, ולא להסתפק בהודעה כללית בדבר הכחשת טענותיה. אם נעמוד על שורת הדין, בהעדר טענות נגד – יש מקום לקבל את עמדת התובעת. מכל מקום, בהתחשב בסעיפי החיוב הרבים, אין צורך להישען על טענה זו. לפיכך גם לא חשנו לכבד כאן את מקור החיוב לגט אם נקבל את טענות האשה בעניין זה.

ז. כך גם בעניין טענותיה של האשה לאלימות מילולית, נפשית וכלכלית.

ח. האשה מבקשת לחיות בישראל והבעל מסרב. הדין עמה בהתאם להלכה במסכת כתובות דף ק"י ע"ב, הרמב"ם בהלכות אישות פרק י"ג ה"כ, וטור ושו"ע אבה"ע סי' ע"ה סע' ד'.

הבעל מבקש להתנות את הגירושיין בהסדרת ענייני ממון מחוץ לכתלי בית הדין הרבני. האשה מבקשת להתגרש ללא תנאי וסייג. יש לקבל את עמדת האשה ולדחות את עמדת הבעל מהטעמים דלהלן:

דעת רוב הפוסקים כי המחויב להתגרש אינו יכול להתנות כל תנאי ולעכב את סדור הגט. כך היא דעת הרשב"א בתשובה ח"ד סי' רנ"ו, הרשב"ש בס"י שפ"ג, התשב"ץ בחוט המשולש סי' ו', ועוד ועוד ראשונים ואחרונים.

גם לדעת מהרשד"ם בשו"ת אבה"ע סי' מ"א שהובא בבאה"ט סי' קנ"ד סע' א' שיכול הבעל להתנות, הרי בנדון דידן אינו יכול לעכב את הגט, שהרי אפילו אינו מופיע בבית הדין. תנאים הנוגעים לצד שלישי, בנם של הצדדים, מקום מגוריו ואופן חינוכו, והוא עניין נפרד שאינו קשור לאשה ולגירושיין. לכל עניין זה ראה במקורות שלהלן: מאמרו של הרב שמואל לנדסמן בדברי משפט כרך ב' עמ' קמ"ה-קנ"ב, מאמרו של הרב נחום פרובר בדברי משפט כרך ב' עמ' קנ"ג-קנ"ז. מאמרו של הרב אריאל ינאי בספר שורת הדין כרך ט"ו עמ' שס"א-שע"ו, מאמרו של הרב שלום משאש בתחומין כ"ג עמ' 120-124, מאמרו של הרב שלמה דיכובסקי בתחומין כ"ו עמ' 159-156.

הרב אבירן יצחק הלוי – אב"ד

גם אני מצטרף למסקנות דלעיל.

הרב רפאל י' בן שמעון – דיין

לאור כל האמור, ביה"ד קובע כדלהלן:

- א. ביה"ד מחייב את הבעל לתת גט לאשתו לאלתר.
- ב. ביה"ד פונה אל הרב מנחם חדאד מן "הרבנות ובית הדין של קהילת מעיין חי" מבריסל, להורות לנתבע לפעול לאלתר כנדרש ממנו על פי דין תורה, ולהודיע לביה"ד על הסכמתו לסדר את הגט ללא תנאי.
- ג. מזכירות ביה"ד תעמוד בקשר עם הרב חדאד בעניין זה.
- ד. במקביל, ביה"ד קובע מועד לעריכת בירור שמות לצורך סידור גט שליחות ליום ט"ז במרחשוון תשע"ח (05.11.17) בשעה 12:00. לעת עתה ייקבע המועד בתיק שבכותרת. במועד עריכת בירור השמות תפתח התובעת תיק "סידורי גיטיין", והתיק שבכותרת ייסגר.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ה. אם לא תתקבל הודעת הבעל על נכונותו לסדר את הגט ללא תנאי עד המועד הנ"ל – יעביר ביה"ד את הטיפול בתיק סידור הגט לאגף עגונות בהנהלת בתי"ד הרבניים. בנוסף, תוכל האשה לפתוח תיק תביעה להטלת צווי הגבלה כדיני התורה וכחוק.

ניתן ביום ד' במרחשון התשע"ח (24/10/2017).

הרב מאיר כהנא

הרב רפאל י' בן שמעון

הרב אבירן יצחק הלוי – אב"ד

העתק מתאים למקור

רפאל כהן, המזכיר הראשי

נחתם דיגיטלית ע"י הרב רפאל י' בן שמעון בתאריך 24/10/2017 11:29